Gordelroos

Dermatologie

Beter voor elkaar

Ikazia ziekenhuis

Wat is gordelroos

Gordelroos (herpes zoster) is een aandoening, veroorzaakt door een virus, die gekenmerkt wordt door blaasjesvorming en pijn, meestal op de borstkas of rond de taille, aan één kant van het lichaam. Ruim 20% van de bevolking krijgt er ooit mee te maken. Iedereen kan gordelroos krijgen, maar de ziekte treedt vaker op bij mensen boven de 60 jaar.

Wat zijn de verschijnselen

Een van de eerste symptomen van gordelroos is een brandende of stekende pijn die soms gepaard gaat met koorts of een gevoel van ziek zijn. Na een paar dagen verschijnen er rond de pijnlijke plek op de huid blaasjes die in groepjes liggen. Meestal komen de blaasjes voor rond de taille of op de borstkas, maar in principe kan gordelroos overal op het lichaam voorkomen. De uitslag beperkt zich tot één kant van het lichaam.
Na 10 à 14 dagen drogen de blaasjes in en ontstaan er korstjes, die op een gegeven moment afvallen. Ondertussen kunnen er nog nieuwe blaasjes zijn verschenen.

De huid geneest doorgaans zonder littekens. Al met al duurt de huiduitslag van gordelroos meestal twee tot drie weken. De pijn kan echter voortduren tot (ver)
na de genezing van de huidverschijnselen.

Wat is de oorzaak

Gordelroos wordt veroorzaakt door het varicella zoster virus. Dit virus is ook verantwoordelijk voor het ontstaan van waterpokken (varicella), dat meestal op kinderleeftijd optreedt. Als iemand waterpokken heeft gehad, heeft het lichaam antistoffen aangemaakt tegen het virus en kan daardoor niet voor een tweede keer waterpokken krijgen. Het virus heeft het lichaam echter niet verlaten. Het trekt zich terug in de wortel van een zenuw in het ruggenmerg of de hersenen. Hier kan het jarenlang in rust toestand verblijven zonder dat daar iets van te merken is.
Maar, door bepaalde omstandigheden kan virus weer actief worden en veroorzaakt dan gordelroos.

Het moment dat de ziekte optreedt is niet te voorspellen. Wel is gebleken dat gordelroos voornamelijk optreedt op het moment dat de weerstand verlaagd is. Bijvoorbeeld door het gebruik van geneesmiddelen die de weerstand verminderen of bij bepaalde infecties. Gordelroos treedt meestal één keer in een mensenleven op, maar kan meerdere malen bij dezelfde persoon optreden, al komt dat bij verder gezonde mensen zelden voor.

Wat zijn de gevolgen

Gordelroos is meestal geen ernstige maar wel een nare en pijnlijke aandoening, die niet moet worden onderschat.
Een van de kenmerken van gordelroos is zenuwpijn, die kan aanhouden als de blaasjes al verdwenen zijn, de zogenaamde post–herpetische neuralgie. Deze zenuwpijn kan heel ernstig zijn en maanden, soms jarenlang duren. Het is van tevoren niet te voorspellen bij wie deze pijn zal optreden.
De kans op langdurige pijn is groter naarmate men ouder is, als de pijn in het begin al heel erg is en wanneer de gordelroos in het gelaat zit.

De aandoening kan zich zoals gezegd ook in het gelaat voordoen en zich vandaar uitbreiden naar het oog. Hierbij bestaat het gevaar dat het oog wordt beschadigd. Het is mogelijk dat bij mensen met verminderde weerstand de blaasjes zich uitbreiden over het hele lichaam.
Vanwege de mogelijke complicaties is het raadzaam om bij gordelroos een arts te raadplegen. Naast lichamelijk ongemak kan gordelroos ook voor emotionele en sociale stress zorgen. Vooral bij uitslag in het gezicht durft iemand vaak de deur niet meer uit.

Is gordelroos besmettelijk

Iemand die nooit waterpokken heeft gehad en dus geen antistoffen heeft tegen het virus, kan met het virus besmet raken door iemand die gordelroos heeft.
Het virus kan worden overgebracht door direct contact met vocht in de gordelroosblaasjes. Het virus veroorzaakt dan echter geen gordelroos maar waterpokken. Mensen die ooit waterpokken hebben gehad kunnen niet opnieuw besmet raken met het virus.

Wat is er aan te doen

Tot voor kort werden vooral pijnstillers, poeders en crèmes voorgeschreven. Die zorgen voor verlichting van de klachten, maar genezen de gordelroos niet.
De gordelroos gaat hierdoor niet eerder weg. En de kans op complicaties blijft bestaan.

Er zijn medicijnen beschikbaar die de vermenigvuldiging van de het virus remmen, waardoor de gordelroos zich verder niet uitbreidt. Door deze zogenaamde antivirale therapie neemt de pijn sneller af en wordt de ernst en de duur van de ziekte aanzienlijk verminderd. Voor een succesvolle behandeling is het heel belangrijk er zo vroeg mogelijk mee te beginnen. Bij voorkeur direct na de eerste verschijnselen, bij het ontstaan van de blaasjes. Ga daarom bij deze klachten direct, liefst binnen 48 uur, naar uw huisarts. Als er ernstige pijn is, waardoor men niet kan slapen en/of werken, kan met de huisarts overlegd worden over aanvullende behandeling (extra pijnstilling), naast de medicatie tegen het virus. En denkt u dat iemand in uw omgeving gordelroos heeft, waarschuw deze persoon dan om zo snel mogelijk naar de dokter te gaan.

© Nationaal Huidfonds

www.ikazia.nl

Ikazia Ziekenhuis
Montessoriweg 1
3083 AN Rotterdam
www.ikazia.nl

Gordelroos
800226-NL / 2012-08